

## **Stanovisko** **odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra** **č. 7/2006**

**Označení stanoviska:** Povolování výjimek z povinností stanovených obecně závaznými vyhláškami obcí

---

**Právní předpis:** zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

**Ustanovení:** § 9 a § 130 odst. 1 správního řádu; § 102 odst. 3 obecního zřízení

**Související právní předpisy:** ----

**Klíčová slova:** výjimky z obecně závazných vyhlášek, rozhodování ve správním řízení, zbytková působnost obce

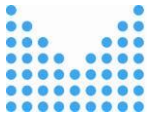
**Datum zpracování:** 4. září 2006 (aktualizace 1. ledna 2014)

---

**Dotaz:** *Je rozhodování o povolení výjimky z povinností uložené obecně závaznou vyhláškou rozhodováním podle části druhé správního řádu? Který orgán obce bude příslušný k rozhodnutí o povolení výjimky, jestliže není výslovně určen v textu obecně závazné vyhlášky?*

### **Stanovisko:**

Obce ve svých obecně závazných vyhláškách v některých případech umožňují povolování výjimek z povinností v těchto vyhláškách stanovených. V některých případech taková ustanovení obsahují bližší kritéria pro udělení těchto výjimek, v jiných ponechávají jejich udělení zcela na volném uvážení orgánu obce. Ve většině případů tato ustanovení rovněž přímo stanoví konkrétní orgán, který je o výjimce oprávněn rozhodnout (rada obce, starosta obce nebo obecní úřad), nicméně lze nalézt i obecně závazné vyhlášky bez výslovného určení takového orgánu.

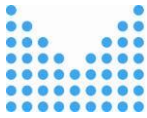


K přípustnosti takových ustanovení v obecně závazných vyhláškách obcí se Ústavní soud vyjádřil v nálezu ze dne 2. dubna 1996, sp. zn. Pl. ÚS 31/95, ve kterém konstatoval: *Pokud jde o čl. 1 odst. 3, napadený návrhem přednosty okresního úřadu, Ústavní soud se domnívá, že toto ustanovení není v rozporu s čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod ani s ust. čl. 2 odst. 4 Ústavy ČR . Podle názoru Ústavního soudu se tímto ustanovením nezakládá žádná nová působnost rady obce nad rámec zákona, jak se namítá v návrhu přednosty okresního úřadu, pouze se konkretizuje pravomoc obecní rady vyplývající z ust. § 45 písmeno p) zákona č. 367/1990 Sb., o obcích, v platném znění. K tomu je třeba podotknout, že obecní rada tím, že udělí výjimku z uplatňování obecně závazné vyhlášky obce č. 8/95, neuděluje výjimku z uplatňování obecně závazných právních předpisů vyšší právní síly, zejména zákonů, upravujících problematiku nočního klidu (zejména již zmíněného zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích). Aplikace těchto právních předpisů zůstává ustanoveními čl. 1 odst. 3 napadené obecně závazné vyhlášky nedotčena.* Přípustnost takových ustanovení v obecně závazných vyhláškách lze nepřímo dovodit též z některých dalších nálezů Ústavního soudu - srov. např. náleze ze dne 27. března 2001, sp. zn. Pl. ÚS 23/99 nebo náleze ze dne 4. října 2005, sp. zn. Pl. ÚS 7/04.

V souvislosti s těmito ustanoveními vzniká na prvním místě **otázka, zda se na povolování individuálních výjimek** (tj. výjimek pro určitou osobu) **z obecně závazných vyhlášek vztahují ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a pokud ano, v jakém rozsahu.**

Podle našeho názoru je třeba rozhodování o výjimkách z obecně závazných vyhlášek považovat za *postup, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší právo anebo povinnosti jmenovitě určené osoby* ve smyslu § 9 správního řádu, a **na tento postup obce je proto nutno vztáhnout příslušná ustanovení části druhé správního řádu.** V důsledku toho příslušný orgán obce (správní orgán) o povolení výjimky rozhoduje rozhodnutím podle správního řádu, nikoli „pouhým“ usnesením podle obecního zřízení či jiným mimoprocením způsobem (např. neformálním přípisem starosty). Rozhodnutí o výjimce rovněž podléhá přezkumu na základě podaného odvolání či přezkumu v přezkumném řízení.

Jelikož se na rozhodování o povolení výjimek vztahují ustanovení správního řádu, bude k tomuto rozhodnutí **věcně příslušný ten orgán obce, o kterém to příslušné ustanovení obecně závazné vyhlášky** (případně usnesení rady nebo zastupitelstva obce, vydané podle § 102 odst. 3 obecního zřízení), **stanoví** (§ 10 správního řádu), přičemž takové ustanovení obecně závazné vyhlášky lze považovat za ustanovení vylučující aplikaci § 130 odst. 1 správního řádu i § 102 odst. 3 obecního zřízení. **Jestliže však takové určení obecně závazná vyhláška (usnesení) neobsahuje,** vzniká otázka, zda bude tento orgán určen podle § 130 odst. 1 správního řádu nebo podle § 102 odst. 3 obecního zřízení (tedy v obecné rovině zda lze ustanovení § 102 odst. 3 obecního zřízení považovat za ustanovení vylučující aplikaci obecního ustanovení § 130 odst. 1 správního řádu).



Podle § 130 odst. 1 správního řádu, *stanoví-li zákon, že řízení provádí územní samosprávný celek, aniž by určoval, který jeho orgán je k úkonům příslušný, je tímto orgánem v případě kraje krajský úřad a v případě obce obecní úřad.* Naopak obecní zřízení v § 102 odst. 3 upravující „zbytkovou“ pravomoc rady obce stanoví, že *rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo.* Z porovnání obou ustanovení správního řádu a obecního zřízení je třeba dovodit, že ustanovení § 102 odst. 3 obecního zřízení je ve vztahu k § 130 odst. 1 správního řádu *lex specialis* (v případech, kdy obec rozhoduje v samostatné působnosti v režimu správního řádu). Vzhledem k tomu, že rozhodování o výjimkách z obecně závazných vyhlášek spadá do samostatné působnosti obce, je k tomuto rozhodnutí příslušná – není-li v obecně závazné vyhlášce stanoveno jinak – rada obce na základě § 102 odst. 3 obecního zřízení jakožto výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti (§ 99 odst. 1 obecního zřízení).

---

**Poznámky:**

- stanovisko popisuje právní stav ke dni aktualizace
  - stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud
-